

ANANSI. WORLD FICTION este un imprint al Editurii Trei

Anansi
CONTEMPORAN

JESSICA
AU

Destul de frig
să vină zăpada

Traducere din limba engleză de
Ioana Filat

TREI

EDITORI:

Silviu Dragomir
Magdalena Mărculescu
Vasile Dem. Zamfirescu

DIRECTOR EDITORIAL
ANANSI. WORLD FICTION:
Bogdan-Alexandru Stănescu

DESIGN:
Andrei Gamarț

DIRECTOR PRODUCȚIE:
Cristian Claudiu Coban

DTP:
Mihaela Gavriloiu

CORECTURĂ:
Sabina Lungu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
AU, JESSICA

Destul de frig să vină zăpada / Jessica Au ; trad. din lb. engleză de Ioana
Filat. - București : Editura Trei, 2024
ISBN 978-606-40-2469-5

I. Filat, Ioana (trad.)

821.111

Titlul original: *Cold Enough For Snow*
Autor: Jessica Au

Copyright © Jessica Au, 2022
First published in English by Giramondo Publishing,
Fitzcarraldo Editions and New Directions.

Copyright © Editura Trei, 2024,
pentru traducerea în limba română

O.P. 16, Ghișeu 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90; Fax: +4 0372 25 20 20
www.edituratrei.ro

ISBN: 978-606-40-2469-5

Când am plecat de la hotel, ploua cu stropi rari și mărunți, cum se mai întâmplă uneori la Tokyo în octombrie. Eu am zis că nu e departe, trebuia doar să ajungem la gară, aceeași gară în care sosiserăm ieri, să prindem două trenuri și apoi s-o luăm un pic pe niște străduțe, până la muzeu. Am scos umbrela și am deschis-o, apoi m-am încheiat la fermoarul hainei. Era dimineață devreme și străzile forfoteau de oameni, cei mai mulți plecând pe jos de la gară, nu îndreptându-se spre ea, ca noi. Mama s-a ținut tot timpul aproape de mine, de parcă simțea mulțimea curgând pe lângă noi ca un curent, iar dacă ne trezeam despărțite una de alta nu mai aveam cum să ne regăsim, ci ne-am fi depărtat tot mai mult. Ploaia cădea blândă și monotonă. Așternea o perdea fină de apă pe jos, unde nu era asfalt, ci fuseseră înșirate niște dale mici și pătrate, pe care le observai dacă te uitai atent.

Sosiserăm cu o seară în urmă. Avionul meu a aterizat cu o oră înaintea celui cu care a venit mama și am așteptat-o la aeroport. Eram prea obosită ca să citesc, însă

mi-am ridicat bagajele, am cumpărat două bilete la un tren expres și o sticlă de apă și am scos niște bani de la bancomat. M-am întrebat dacă să mai iau ceva — poate niște ceai sau ceva de mâncare, însă nu știam cum o să se simtă ea după ce aterizează. Când a ieșit pe poartă la sosiri, am recunoscut-o imediat, chiar și de departe, cumva după postură sau după mers, fără să-i pot vedea prea bine fața. Când s-a apropiat, am observat că se îmbracă la fel de îngrijit: o cămașă maro cu nasturi perlă, pantaloni croiți la comandă și mici accesorii de jad. Dintotdeauna fusese așa. Nu purta haine scumpe, însă era atentă să fie bine croite și să cadă cum trebuie pe corp, într-o combinație subtilă de diverse texturi. Arăta ca o femeie bine îmbrăcată dintr-un film de acum vreo douăzeci, treizeci de ani, demodată, dar și elegantă. Am mai văzut și că are la ea o geantă mare, aceeași pe care o știam din copilărie. O ținea pe dulapul din camera ei, tronând deasupra noastră, mai mult nefolosită, și n-o dădea jos decât în rarele ocazii când se mai întorcea la Hong Kong, ca atunci când i-a murit tatăl, apoi fratele. Era impecabilă și părea aproape nouă și acum.

Anul ăla, pe la început, îi propusesem să mergem împreună într-o călătorie în Japonia. Nu mai locuiam în același oraș și nu călătoriserăm niciodată împreună undeva de când eram oameni în toată firea, însă începea să mi se pară important, deși încă n-aș fi putut să zic de ce. La început se arătase reticentă, însă am insistat și până la urmă a căzut de acord, fără prea multe vorbe, mai degrabă

împotrivindu-se oarecum mai puțin sau șovăind la telefon când o întrebam, iar după comportamentul ei mi-am dat seama că în sfârșit îmi sugerează că are să vină. Alesesem să mergem în Japonia pentru că mai fusesem acolo și chiar dacă mama nu o vizitase, m-am gândit că o să se simtă mai în largul ei explorând o altă regiune a Asiei. Și poate mi s-a părut că așa am fi la egalitate, devenind două străine de loc și atât. Alesesem toamna pentru că era dintotdeauna anotimpul nostru preferat. Atunci grădinile și parcurile erau în toată splendoarea lor; sfârșit de sezon, totul se apropia de final. Nu anticipasem că e posibil să se prelungească anotimpul taifunurilor. Deja se dăduseră câteva atenționări meteo și ploua neîntrerupt de când sosiserăm.

În stație i-am dat mamei cartela de metrou și am trecut de turnicheți. Ajunse înăuntru, am căutat linia și peronul trenului pe care trebuia să-l luăm, încercând să reperez numele și culorile pe care le însemnasem pe hartă în seara dinainte. Până la urmă am găsit trenul de legătură care ne trebuia. Pe peron erau trasate marcaje în dreptul cărora te puteai așeza la coadă ca să urci în metrou. Ne-am ocupat cumiți locul și în doar câteva minute a venit trenul. Era un singur loc liber aproape de ușă și i-am făcut semn mamei să se așeze, iar eu am stat în picioare lângă ea, urmărind cum trec gările pe lângă noi. Orașul era ciment cenușiu, șters în ploaie și cumva cunoscut. Recunoșteam toate formele — clădirile, șoselele suspendate, intersecțiile feroviare —, însă aveau mici variații de detaliu sau material, iar tocmai aceste

variații mărunte, dar importante mă captivau mereu. După vreo douăzeci de minute, am luat-o pe o cale ferată mai mică, într-un tren mai puțin aglomerat și de data asta am putut să stau lângă ea, uitându-mă la clădirile tot mai joase până am ajuns în suburbii, după care clădirile s-au preschimbât în case cu pereți albi și acoperișuri plate și mașini mari parcate pe aleile din față. Brusc mi-am dat seama că ultima oară fusesem acolo cu Laurie și mă tot gândisem la mama. Iar acum eram aici cu ea și mă tot gândeam la el, cum am gonit prin tot orașul de dimineață până seara târziu, vizitând tot ce era de vizitat și văzând tot ce era de văzut. În călătoria aia parcă eram din nou doi copii nebuni și zvăpăiați, vorbind întruna, râzând întruna, fără să ne mai săturăm. Mi-am amintit că-mi dorisem să mă bucur de o asemenea experiență și cu mama, măcar puțin. După călătoria aia m-am apucat să învăț japoneza, de parcă în subconștient deja o planificam pe cea de acum.

De data asta am ieșit pe o stradă liniștită, într-un cartier plin de verdeață. Multe case erau construite direct la șosea, însă oamenii plantaseră grădinițe în micile spații libere dintre ele, cu bujori sau bonsai. Și noi avuseserăm un bonsai când eram mică, într-un ghiveci pătrat pe piciorușe. Nu cred că maică-mea ar fi cumpărat așa ceva, probabil l-am primit cadou și l-am ținut și îngrijit bine foarte mult timp. Nu știu de ce, dar în copilărie nu-mi plăcea deloc. Poate mi se părea că arată nefiresc sau singuratic — mititel, copac în cel mai mărunț detaliu,

aproape o ilustrație dintr-o carte, crescând de unul singur când părea să se potrivească mai bine într-o pădure.

În plimbarea noastră, am trecut pe lângă o clădire cu un perete din cărămizi translucide de sticlă și pe lângă una de culoarea ciupercilor la exterior. Mai în față, o femeie mătura niște frunze și le băga într-un sac. Am vorbit o vreme despre noul apartament al mamei, pe care încă nu-l văzusem. Plecase de curând din casa unde copilăriserăm și se mutase într-o clădire mică din suburbii, departe, în afara orașului, însă mai aproape de locuința soră-mii, mai pe lângă nepoți. Am întrebat-o dacă se simte bine acolo, dacă are magazine de unde poate să cumpere mâncărurile preferate, dacă e aproape de prietenii ei. Mi-a spus că păsările fac multă gălăgie dimineața. Mai întâi a crezut că sunt țipete de copii și a ieșit să audă mai bine, să vadă dacă s-a întâmplat ceva. Apoi și-a dat seama că se aud păsările, însă când le-a căutat prin copaci nu le-a văzut. Acolo se întindeau câmpuri vaste, autostrăzi. Puteai să mergi o groază fără să vezi pe nimeni, cu toate casele din jur.

Am observat că era un parc mai în față și m-am uitat pe harta de pe telefon. I-am zis mamei s-o luăm prin el, până la muzeu am fi făcut cam tot atât. Pe drum, la un moment dat, ploaia s-a oprit și ne-am închis umbrelele. Când am ajuns, parcul se întindea până departe, cu copaci întunecați și alei întortocheate. Așa-mi închipuisem în copilărie parcurile, împădurite, întunecoase și umede, o lume într-o lume. Am trecut pe lângă un teren

de joacă, cu un tobogan de metal cu margini albastre tot de metal, pe a cărui suprafață încă erau picuri mari și rotunzi de ploaie. Printre copaci își croiau drum pârâiașe care se încrucișau și se despărțeau și iar se încrucișau. Din apă se înălțau pietre netede ca niște defilee sau munți în miniatură, iar aici și colo erau podețe înguste, cum vezi adesea în vederi sau în pozele din călătoriile prin Orient.

Înainte de plecare cumpărasem un aparat foto nou, Nikon. Deși era digital, avea trei butoane mici și vizor din sticlă, precum și un obiectiv superangular a cărui apertură se regla mecanic. Îmi aducea aminte de aparatul cu care făcuse unchiul meu pozele de familie în tinerețea lor petrecută la Hong Kong. Mama încă mai avea câteva instantanee de atunci. Când eram mică, mă uitam adesea la ele și ascultam poveștile din spatele lor, fascinată de petele colorate surprinse uneori în ele, ca o picătură de ulei în apă, străpungând cu strălucirea lor suprafața. Pentru mine, fotografiile aveau parcă un aer de eleganță din lumea veche, cu mama și unchiul aproape pozând în postura tradițională de soț și soție, ea așezată și el în picioare peste umărul ei, pieptănați amândoi într-un anumit fel, în rochie cu model sau cămașă albă bine călcată și cu străzile și cerul din Hong Kong în spate, încinse și umede. După un timp am uitat cu totul de poze și le-am redescoperit abia mulți ani mai târziu, când goleam cu sora mea apartamentul mamei, într-o cutie de pantofi plină de plicuri galbene și mici albume foto.

Acum am scos aparatul, am reglat expunerea și m-am dat înapoi, cu vizorul la ochi. Mama, simțind schimbarea de distanță dintre noi, s-a întors și a văzut ce fac. A luat imediat o poză standard: picioarele lipite, spatele drept și mâinile împreunate. E bine, m-a întrebat, sau să stau acolo, mai aproape de copac? De fapt dorisem să surprind altceva, să-i văd chipul așa cum era în clipele obișnuite, când rămânea singură cu gândurile ei, însă am zis că e bine și am pozat-o oricum. M-a întrebat dacă vreau să-mi facă și mie una, însă am zis nu, mai bine o luăm din loc.

În săptămânile dinaintea călătoriei petrecusem ore în șir căutând diverse locuri — altare, parcuri împădurite, galerii, cele câteva case vechi rămase după război —, tot gândindu-mă ce i-ar plăcea ei să vadă. Salvasem pe laptop un fișier mare cu adrese, texte promoționale și ore de deschidere, tot adăugând și scoțând o mulțime de lucruri, preocupată să păstrez echilibrul din dorința de a ne bucura pe deplin de timpul pe care aveam să-l petrecem aici. Muzeul îmi fusese recomandat de un prieten. Ocupa o parte dintr-o casă mare de dinainte de război, construită de un sculptor celebru. Citisem mult online despre casă și de-abia așteptam s-o văd. M-am uitat iar pe telefon și am zis că dacă cotim pe aici o să ajungem repede pe strada unde se află muzeul. Din mers, i-am explicat un pic mamei la ce să se aștepte, cu grijă să nu dau prea multe detalii, ca s-o las să descopere anumite lucruri singură.

În drumul nostru am trecut pe lângă poarta unei școli unde copiii erau în pauza de dimineață. Aveau pe cap șepcuțe colorate, care poate indicau vârsta sau clasa, și se jucau zgomotos în voie. Curtea școlii era curată și aparatele de pe terenul de joacă sclipeau, iar mai mulți profesori le erau copiilor prin preajmă, supraveghindu-i liniștiți. M-am gândit, și m-am întrebat dacă și mama s-a gândit, la școala catolică la care ne dăduse, nu neapărat de dragul calității educației, ci pentru fustele de lână ecosez, bibliile albastre și clipele ca acestea de acum, toate lucrurile la care fusese învățată să se gândească și să și le dorească pentru ea. După câțiva ani acolo, și eu, și sora mea am câștigat burse de studiu și am rămas până la sfârșitul liceului, iar până la urmă am absolvit și ne-am dus la facultate: sora mea ca să studieze medicina, iar eu, literatura engleză.

La intrarea muzeului era un suport de care să-ți prinzi umbrela, probabil ca să nu picuri apă după tine prin casa aia veche. Am luat-o pe a maică-mii, am scuturat-o un pic și am pus-o lângă a mea, băgându-mi cheițele în buzunar ca să putem să le recuperăm mai încolo. Înăuntru, dincolo de ușile glisante, aveau un spațiu unde te descălțai, în care se găseau două taburete de lemn și coșuri pline cu papuci maro. Cât m-am chinuit eu cu cizmele mele, mama, am observat, și le-a dat jos pe ale ei de parc-ar fi trăit de-o viață în Japonia și le-a așezat cu grijă una lângă alta, cu vârfurile spre stradă, pentru că pe-acolo urma să iasă mai târziu. În picioare purta șosete albe, cu tălpile

imaculate ca neaua proaspăt așternută. În copilărie, și noi ne descălțam în pragul casei. Încă-mi aminteam cât de uimită fusesem într-o zi când, acasă la o prietenă, după școală, mi-au dat voie să mă zbungui desculță prin grădină. Mama ei dăduse drumul la aspersoare și la început m-au durut tălpile, însă apoi pământul s-a umezit și a devenit mai moale, sub iarba încălzită bine la soare.

Mi-am pus niște papuci și m-am dus la ghișeu să iau bilete. Femeia mi-a luat bancnotele și mi-a dat rest câteva monede, plus două bilete și două broșuri tipărite pe hârtie albă fină. Mi-a explicat că erau în desfășurare două expoziții: o serie de lucrări din China și Peninsula Coreeană la parter și pânze și țesături ale unui artist celebru la etaj. I-am mulțumit, am luat broșurile și m-am dus încântată să-i comunic și mamei, gândindu-mă cât de atent se îmbracă și cum, în copilărie, ne cârpea și ne ajusta la perfecție hainele. Am propus să vedem separat expozițiile, ca să putem sta mai mult sau mai puțin în fața anumitor lucrări. Oricum, am zis, n-o să uităm deloc una de alta și n-o să ne îndepărtăm prea mult. Îmi făceam griji că n-o să vrea să se desprindă de mine, doar o văzusem temătoare mai devreme, la gară, însă părea că spațiul acela, prin ușurința cu care se orienta între marginile lui, o liniștește și s-a dus conștiincioasă în următoarea sală, cu broșura deschisă în mâini, de parcă se pregătea s-o citească.

Muzeul se întindea pe două niveluri. Era răcoros și liniștit, cu podele neregulate din lemn și grinzi mari,